

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brand i frischakt (kulvert) mellan befintlig 5 vån. byggnad innehållande X hus, och 6 vån. souteränghus under uppförande på X Högskola.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Brandutredare Claes Tornberg, Räddningstjänsten.

HÄNDELSEN

Onsdag förmiddag klockan 09.56 kallas räddningstjänsten via telefonlarm till den ovan angivna adressen. Adressen ligger på cirka 7 minuters larmkörning från X brandstation och redan under framkörningen kan en tjock svart rökpelare iakttagas. Förstärkning begärs och vid framkomsten konstateras en fullt utbruten brand i en kulvert. Rökutvecklingen är som sagt massiv och sex arbetare har inte hunnit sätta sig i säkerhet och måste plockas ned via stegbilen. Samtidigt kommer uppgifter om att folk finns kvar i den befintliga byggnaden, denna har delvis hunnit att rökfyllas då flera fönster värmesprängt av lågor och heta brandgaser, brandgaser som till stora delar täcker hela fasaden. Lokalerna genomsöks av rökdykare och en person kan lotsas ut från byggnaden medan de andra redan hade evakuerat byggnaden. Räddningsstyrkan får ett styvt jobb då det visar sig hela kulverten är brandsmittad. Kulverten är isolerad med cellplast och den kraftiga rökutvecklingen gör sikten ogenomtränglig. Kulverten, eller som den också anges frischaktet, löper utmed hela nybyggnaden och vetter både mot den befintliga fastigheten och en intilliggande bergkant. Bredden är mellan 2-4 meter med en avsmalning i golvnivå, schaktdjupet varierar från 3,5 till 15 meter. Schaktväggarna är isolerade med ett 120 mm tjockt cellplastlager. Brandspridningen går ytterst snabbt i cellplast och träreglar och de utvecklade brandgaserna antänder också takfoten i den befintliga byggnaden. Under hela räddningsinsatsen vållar den dåliga radioförbindelsen mellan enheterna en del problem, sannolikt orsakad av att befintlig berg och betong utgjorde en effektiv radioskugga. Under släckinsatsen måste också en stor personalstyrka insättas för rökventilering och restvärde. Den befintliga byggnaden, X hus, innehåller datorer och specialutrustning för mångmiljonbelopp.

Först klockan 13.18 samma dag har samtliga räddningsenheter rapporterat att insatsen är avslutad och inblandade försäkringsbolag har då själva tagit över restvärdesarbetet.

BRANDORSAKEN

När jag anländer till platsen träffar jag ganska omgående en av arbetsledarna, hon visar mig var branden har startat och berättar spontant att det rör sig om ett hetarbete. Primärbrandplatsen bekräftas utav insatsstyrkan och den överensstämmer också med angiven hetarbetsplats. Stålbalkar svetsades fast ovan schaktet och gnistregnet föll rakt ned i en öppning i schakttaket. Visserligen hade öppningen täckts med mineralull men arrangemanget var alltför nödortfört utfört och gnistorna har i ett jämt flöde letat sig ner till cellplasten. Man hade helt enkelt inte räknat med några incidenter under hetarbetet ty någon släckutrustning fanns inte på platsen. Visserligen observerade en anställd i X huset rökutvecklingen på ett tidigt stadium och drog fram en mindre vattenslang, den klena vattenbegjutningen hade dock ingen större effekt.

ERFARENHETER

Polisens tekniker gjorde naturligtvis en brandplatsundersökning och resultatet av denna granskas därefter av åklagare som sedan beslutar om åtal skall väckas. Åtalsrubriceringen skulle mycket väl kunna bli Allmänfarlig vårdslöshet eller Oaktsamhet. Jag tvivlar dock starkt på att händelsen kommer att leda till allmänt åtal, trots att faran för personers liv och hälsa förelåg och att omfattande förstörelse blev ett faktum. Under mina år som brandutredare har jag bara noterat ett

tillfälle då vållande frågan i samband med hetarbete har prövats i ett brottmål. Den gången omkom fyra människor samtidigt som tjugo personer skadades, händelsen inträffade 1983 vid en fartygsbrand på X i X-stad. Även om straffrätt inte blir aktuell så skulle det förvåna mig om inte branden på X skola blir föremål för ett civilmål, och därmed ett rent ersättningsfall mellan försäkringsgivarna. I händelse av en rättegång är jag övertygad om att Räddningstjänstens yttrande angående cellplastisoleringen i kulverten kan få en viss betydelse. I ett utlåtande till Stadsbyggnadskontoret skriver Räddningstjänsten bl.a följande:

Enligt BR-94, 5: 631 skall ytterväggar utformas så att brandspridning i väggen och längs. fäsadytan begränsas med hänsyn till byggnadens ändamål samt möjligheterna till brandsläckning.

Mot bakgrund av ovan och därtill beaktande av sannolikheten för följd.skador såsom rökspridning, skador i och utanför fastighet, produktions-, forskningsoch driftavbrott med därtill hörande kostnader och problem samt risken för brandpersonal vid insats, anser räddningstjänsten dels att BBR-94: s intention ej efterlevs, del.s att helhetssynen vad gäller en långsiktig tillfredsställande brandskydd.sutformning ej uppnåtts

Enligt obekräftade uppgifter lär brandskadan hamna på cirka 8 miljoner, huruvida den tekniska utrustningen har tagit skada i X huset har inte framkommit.